

DIEPTE

Gedichten rondom kwetsbaarheid & kracht

DIEPTE

Denkraam

Uitgave: Denkraam
Coverontwerp: Denkraam
Fotografie: Menno Leutscher
© 2018 Denkraam

Kwetsbaarheid & kracht

Voorwoord

'Kwetsbaarheid en kracht' zijn eigenschappen die ieder mens in zich heeft. Toch is niet iedereen zich hiervan bewust. Iets dat zeker kan gelden voor mensen die te maken hebben met psychische klachten. Juist die gedachte is voor ons een belangrijke reden geweest om te kiezen voor dit onderwerp als thema voor onze gedichtenbundel. Op de vraag of deze wedstrijd voldoende respons zou opleveren, kregen we gedurende het jaar 2017 een overduidelijk antwoord.

Vele honderden gedichten stroomden vanuit Nederland en België binnen. Daarbij viel het uiteenlopende karakter van de beschreven onderwerpen erg op, alsmede de verscheidenheid aan leeftijden van de dichters. Met veel enthousiasme, passie en toewijding hebben wij als redactie alle ingestuurde gedichten uitvoerig besproken. Zij hebben ons geraakt en doen glimlachen.

Meerdere stemronden legden de basis voor deze bijzondere gedichtenbundel. Een project dat zeker vervolg zal krijgen in de vorm van een jaarlijks terugkerend initiatief. Wij willen alle betrokken dichters hartelijk bedanken voor hun ontwapende en inspirerende woorden. Zij vormen het kloppende hart van onze bundel *'DIEPTE'*.

Redactie Denkraam

De winnaars

Eerste plaats: **Nachtzuster**

door Cees Steenmetz

Het gedicht vertelt ons dat de oude man geen grip meer heeft op de werkelijkheid; hij lijdt aan dementie. Juist dat er iemand is die weet dat de man zal gaan dwalen en dat zij hem vervolgens zal bijstaan, is in dit gedicht prachtig verwoord.

De nachtzuster lenigt het leed van het menigeeen; terwijl zij de pijn eigenlijk niet kan verhelpen, probeert ze het toch. Het gedicht is beeldend geschreven en roept diverse emoties op. Er is sprake van onmacht, doordat de man zal blijven dwalen. Zodra het niet meer mogelijk is om voor jezelf te zorgen, is het een geruststellende gedachte dat er iemand klaarstaat om te helpen.

Een hartverwarmende gedachte daarbij is dat de naasten en geliefden van de dwalende man weten dat hij, ondanks dat hij niet meer bij hen leeft, zich te alle tijden in goede handen bevindt.

Tweede plaats: **Vrije uitloop ei**

door Remda Spoelstra

Het 'Vrije uitloop ei' is een kort maar zeer krachtig gedicht. Door mensen te vergelijken met een ei krijgt het gedicht een simplistische, maar herkenbare vorm; ongeacht waar iemand mee kampt, is dit gedicht van toepassing. De harde kern die doorgeprikt kan worden en zijn vrije uitloop kan krijgen, kan staan voor onderdrukte emoties, zoals verdriet of woede. Er kan echter ook gedacht worden aan een aandoening, trauma of ziekte die, als het ware, kan 'losbreken'.

De schaal van het ei wordt omschreven als een harde buitenkant waarmee de zachte binnenkant verborgen of zelfs vermomd wordt. Net zoals bij mensen is het mogelijk dat er eerst door die schaal heen geprikt moet worden, voordat je tot de kern komt. Hoe hard men ook van de buitenkant lijkt, er zit achter die harde laag altijd een kwetsbare kant verscholen. Ondanks pogingen om zichzelf meermaals sterk te houden, kan iemand uiteindelijk toch breken.

Derde plaats: **Ramen**
door Flora Kwantes

Het gedicht 'Ramen' is een diepgaand gedicht dat je prikkelt om meerdere malen te lezen; het is beeldend geschreven en herkenbaar voor elkeen die worstelt om los te breken van één of meer emoties dan wel aandoeningen of ziektes. Uit het gedicht is af te leiden dat er een bepaald proces gaande is; op sommige momenten lijkt er sprake te zijn van vooruitgang, maar er is ook tegenslag te bespeuren.

Er is duidelijk nog veel om te verwerken, daar waar de wond zich blijft openen en tranen blijven vloeien. Daarbij is er echter wel sprake van hoop; de persoon blijft vechten en durft vooralsnog, enkele stappen te zetten naar buiten. Ondanks dat er nog veel leed is, is er ook ruimte is om opnieuw te beginnen. De innerlijke strijd, daar waar grenzen gezocht worden en er ruimte bewaard wordt het verdriet om te zetten naar nieuwe moed ,wordt prachtig omvat.

Nachtzuster

*Ze weet dat ze hem later zal ontmoeten
Met een warme traan op zijn gezicht
In pyjama, lopend op zijn blote voeten
Zoekend, tastend in het schemerlicht*

*Onzeker dwalend door de stille gang
Herinneringen in de mist verloren
Zijn ogen staren. Eenzaam, bang
De trage adem in de nacht bevroren*

*Zijn gezicht verradt een diep verdriet
Uitgesproken in onafgemaakte zinnen
Antwoord op haar vragen geeft hij niet*

*Haar hand rust zachtjes op zijn oude rug
En troostend sprekend, met haar zachte stem
brengt zij hem rustig naar zijn kamer terug*

Cees Steenmetz

Vrije-uitloopei

Kracht is als een eierschaal

Je moet het eerst doorbreken

Kwetsbaar uiteenvloeiend wit

Onderdrukt door gele kern

tot ook hij wordt doorgeprikt

en zijn vrije loop kan gaan.

Remda Spoelstra

Ramen

*Mijn hart heeft ramen op het oosten
het ochtendlicht kan ik wel aan
de middagzon is mij te hel.
En hels is ook het avondrood
dat tranen stil doet vloeien uit
een wond die inwaarts opent
naar buiten als een kluis zich sluit.*

*Maar achter-onderin heb ik een deurtje
waardoor ik soms, heel stiekem als ik kan
drie stappen doe naar buiten
met wankelende kuiten de aarde weer beproef.
En ook mijn ziel die half gestorven
opnieuw geboren wordt
trekt aarzelend op kousenvoeten
haar stoute schoenen aan.*

Flora Kwantes

Hé

Hé, riep het leven

Wat sta je daar alleen?

Ik zoek de weg, riep ik terug

Maar geen idee waarheen

Kom, zei het leven

Kom eens bij me staan

En dan misschien

Als je durft

Kunnen we samen gaan

Met mij is lachen leuker

En het donker minder zwaar

Sta niet enkel zo te kijken

Want weet je hoe het zit

Wij horen bij elkaar

Karen Span

Bladeren hechten zich niet

*bladeren hechten zich niet
ze begeven zich in vrije val
na een onverwachte linkse
van de herfst*

*ondertussen ploegt men stoppelvelden
doet men vee huiswaarts keren en
worden vruchten op brute wijze
genomen*

*als wolken samenspannen
zal ik flamboyant
neerzijgen*

Hein van der Schoot

Expeditie

*de berg die ik het liefst alleen beklom
waartoe ik impulsief kon besluiten
daar meende ik naar te moeten fluiten
als gekooide vogel, haar eigendom*

*maar juist zij blies wind onder mijn vleugels
scheen me bij in de donkerste uren
ging mee op de mooiste avonturen
er bleek niets waar van die strakke teugels*

*plots bij een diepe kloof waagt zij de sprong
heeft ze een eigen panorama nu
regent het hard onder mijn paraplu*

*op zoek naar mijn kompas beweeg ik traag
verschijnt er boven mij de grote vraag
hoe ik in godsnaam die hoogte bedwong*

René Turk

Geel

*Haar woorden maken mij wakker uit een donkere droom,
ogen geel als zonnebloemen kijken mij aan.*

*Buiten blijken de paardenbloemen overal gegroeid,
in de donkerste steegjes weten zij zich staande te houden.*

Ik zit tegenover je aan de koude tafel.

*In mijn hoofd maak ik een ansichtkaart van ons,
zwart-wit.*

*De afbeelding zal vergelen,
de lijm zal loslaten
en de voorkant zal van het stuk karton gaan scheuren.*

*De kaart zal uiteindelijk verdwijnen in een stapel oud papier,
zoals paardenbloemen eindigen als onkruid bij het GFT.*

*Ik hoor jouw stem en voel mij zweven,
als een pluisje op weg naar een nieuw begin.*

Amanda Balke

Kind

*tederheid is een woord
het mag niet ontbreken
op de dag dat jij kwam
ik jou in mijn armen nam*

*het vertelt een verhaal
van een nieuw leven
klein, onschuldig, kwetsbaar
een wondertje, echt waar*

*mijn kind ben je niet voor even
schattige baby's worden groot
ook dan zal ik er zijn, dichtbij
als je hulp nodig hebt, tenzij*

*tenzij je sterk genoeg bent
en het zelf wil proberen
maar, als je maar nooit vergeet
je hebt een kompas, die mama heet*

Gerard Rozeboom

Kosmisch

*Bij tweeën is het als ik wakker schrik,
starend in het zwarte gat van eindigheid.
Het verloren gevoel duurt maar een ogenblik,
dan vaar ik weer op de rivier van tijd.*

*Het bewustzijn keert terug uit d'oude droom
van een moeizame gang over een grauwe aarde.
Langzaam verbleekt dat sleetse fantoom;
stijgt de toekomst met de jaren in waarde?*

*Van binnen nog vanouds de roep om God
maar ook de twijfel dat hij niet bestaat.
Gedeelde eenzaamheid is het menselijk lot?
De hemel blijft ver en op aarde is het laat.*

*Onder de stenen van de straat ligt het strand.
Buiten staan de sterren in het uitdijend heelal:
Almirzam, Alarneb en Phact op de rand.
De plaag der mensheid neemt toe in getal.*

*Weer gaat de nacht over in de schemering,
een overvliegende grutto wekt de haan.
Begin de dag alsof het leven herbegon:
dicht en open moet de ademdeur gaan.*

Bernard Lichtaard

Loopbrug

*Uit mijn gebeente gesmeed
wanneer het hout is geslagen,
snoer ik vast op de groene
velden aan de overzijde

waar de touwen vers zijn.
In gevlochten wilskracht
graveren ze wrakhout
boven de donkerte

in een nieuw geschrift.
Ze knippen zonlicht week en
deinen omhoog, waar ik sta,
gehard door het eelt van geluk.*

Dimitri de Vré

Nachtportaal

*De grendels zuchten in het nachtportaal
Duister, donker spiegelt in de koele maan
Zonder kousen, schoenen wil ik voelen
Wie hier voor mij heeft gestaan op de
Banken en de stoepen met blote voeten
Kleine handen op de muren, bloemen...
Woorden, hier en daar; bijna onzichtbaar
Wanhoopskreten. Zonder namen, verder gaan
Ik ren, mijn kousen, schoenen vloten in de
Knoppen in de kruinen van gebarsten ruiten
Ruiken, proeven en weer verder gaan
Stemmen roepen de buurvrouw zonder voeten
Ze kijkt me teder vragend aan; ze wacht en lacht
En wuivend komt ze naast me staan.*

Herman-Andre Marginet

Krassen

*Geen stem
geen woorden
voor de pijn, voor de leegte
geen verlichting voor het adembenemende zwart
niets te lessen, de dorst schuurt en schaافت
schuwt dat het schreeuwt
zonder klanken van kabaal, niet te stillen
beweging pijnigt, maar stilstand is achteruitgang
is terug bij af, terug in de tijd
die toch al zo traag, die vertraagt,
te zwaar om te dragen, het ondraaglijk waar*

*Kwalijke ogen, slechte verstaanders,
verwoesters en verwijters
hebben gehard, het hard gelag
gewend aan ijle lucht zuchten lasten voort
ongezien, ongestoord
niet te overzien
niet gezien
niets te zien
niets te zeggen
Zonder woorden, met open armen
passend bij de krassen op je ziel*

Monique Busing

Omsingeld

door de woorden op het blad

door de kleren op de vloer

door de papieren om mij heen

door de tijd aan de wand

door de stemmen in de verte

door de spanning in de lucht

door de tinteling op mijn huid

door de verwachting van succes

door de chaos in mijn hoofd

Rianne Verbeek

Sprongkracht

*Ik wankel met een hart van steen
door druppels uitgehold
bekleed met huid die dun geschild
zich niet meer kan verweren.
De wereld stroomt in golven binnen
stom en weerloos drijf ik mee.*

*Van binnen leeg stijg ik omhoog
gewichtloos voort tot op de top.
Ik waag de sprong naar vaste kust en land
mijn tenen klauwend in het zand.
Mijn stem zwelt aan en schreeuwt
de echo van een meeuw weerklinkt
mijn stenen hart trilt mee.*

*Daar vind ik wat vergeten leek
de kracht van flinters hart en huid
in los verband tot een geheel gesmeed
bezie ik mild de splinters in mijn oog.
Laat anderen maar balken.*

Flora Kwantes

Durf jezelf te laten zien

*Durf jezelf te laten zien
dan mag je er ook zijn misschien
eerlijk en puur
zonder schaamte, zonder muur*

*Wees wie je werkelijk bent
al is het iemand die je nog niet kent
wees dapper en waag die sprong
leef, en kom uit je cocon*

*Je mag er zijn als iedereen
al is het eng, daar moet je doorheen
wees strijdbaar, heb moed
zet door dan doe je het goed*

*vergeet de dag dat je verdween
je bent nu niet meer alleen
kom naar buiten en laat je zien
je bent het waard bovendien*

*Durf jezelf te laten zien
dan mag je er ook zijn misschien
eerlijk en puur
zonder schaamte, zonder muur.*

Jolanda Berger

Glas

*gevangen
tussen glazen wanden
verlang ik
naar ruimte en richting
aanschouw de leegte
afscheid nemend
van beklemmendheid
de onzichtbare ketening
welke tot dan toe was*

*berustend
tot de kern ingedaald
accepteer ik
met tintelende vingers
en toegestane tranen
mijn weerspiegeling
de wangen aftastend
stap ik zelfbewust
door het flinterdunne glas*

B. Hoogendoorn